



AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, MARCH 9, 1948

LETO L. — VOL. L.

NO. 48

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

BEGUNCI V AVSTRIJI. — Mala Avstrija ima po trditvah nemških listov sedaj okrog 600.000 beguncev ali razseljenih oseb. Ogromna večina teh so seveda Nemci iz Češke, Romunije in Jugoslavije. Tudi Tirolci iz južnih Tirol se nahajajo v Avstriji. Iz Jugoslavije in Romunije je kakih 200.000 Nemcev. Tudi večina Kočevarjev je v tem številu. Iz Češke je kakih 200.000 Nemcev. Judov je 25.000. Drugi begunci so Jugoslavlani, Poljaki. Ukrajinci in tako dalje. Od vseh teh je v taboriščih 113.000 oseb. Računati je treba, da bo po Potsdamskem dogovoru šlo iz Avstrije v Nemčijo vseh 200.000 Nemcev iz Češke. Tirolci se bodo vrnili v južno Tirolsko, ki je pod Italijo, Judje siliijo v Palestino. Ostalo bi potem še kakih 325.000 ljudi. Od teh Nemcev kakih 125.000.

Med temi zadnjimi so tudi naši slovenski begunci.

KAJ DELAJO BEGUNCI? — Nemški listi so radi pisali, da so vsi begunci velika nadloga za domače prebivalstvo. Naštevajo so, kako so med njimi razni manj pošteti tipi, kako nekateri uganjajo črno borzo itd. Zlasti pa so Nemci radi govorili, da so begunci gospodarsko breme za Avstrijo. Sedaj pišejo že precej drugače. Vsi tisti begunci, ki

so po taboriščih Avstrijcev nič ne stanejo, ker jih oni ne reče. Potem ugotavljajo poštenje listi, da se dobe slučajno črne borze in drugih takih pregreh ravno tako med domačim prebivalstvom. Glavno pa je, kar polagoma Avstrijci uvidevajo, da begunci delajo, večinoma tudi tisti v taboriščih. Tako niso v nadlego narodnemu gospodarstvu, ampak v korist.

NA KOROSKEM piše eden teh listov, ne bi bilo mogoče niti opraviti poljskih del, če ne bi bilo beguncev. Ti so tvorili eno četrtino poljskih delavcev. Celo to poudarjajo nekateri listi, da bi avstrijsko gospodarstvo zelo trpelo, če bi vsi begunci kar nenkrat zapustili Avstrijo.

Tako polagoma rastejo pravilnejše in poštenje sode o beguncih.

STRAH BEGUNCEV. — Begunci v Italiji in na Koroskem se boje, kaj prinese letošnja pomlad. Vse govori in piše o komunističnih načrtih. Zlasti se vse boji kake komunističnih nemirov v Italiji. Tam so 18. aprila volitve. Če pri teh komunisti zmaga, bi bila usoda beguncev, ki so bili proti komunizmu, žalostna. Če tudi na Koroskem ni kaj podobnega pričakovati, ker so v Avstriji (Dolje na 3. strani)

Predsednik unije CIO pomeša z direktorji, ki so za Wallacea

Na zapadnem obrežju je bil vržen Harry Bridges, drugi so na vrsti

Washington. — Harry Bridges, vsemočni vodja delavcev na zapadnem obrežju, je bil odstavljen iz gl. urada unije CIO kot direktor. Ostal bo sicer še vedno predsednik unije pristaniških delavcev, toda kot tak bo moral poslušati besede iz gl. urada.

Bridges se je javno uprl predsedniku CIO, Filipu Murrayu, da bi obsojil Wallaceovo stranko, zato ga je Murray odstavil kot direktorja. Govori se, da je na isti poti Albert Fitzgerald, predsednik unije električarjev, ki tudi podpira Wallacea. Že prej je moral odstopiti kot glavni svetovalec unije Lee Pressmen z istega vzroka.

Harry Bridges je bil pred par leti na tem, da bo izgnan v njegovo rojstno domovino Avstralijo radi zvez s komunisti. Toda najvišja sodnija je odločila, da ni dokazov za to. To je bilo še za časa predsednika Roosevelta.

Direktorji za gl. urad CIO so imenovani od predsednika, zato jih ta tudi lahko odstavi, kadar hoče. Gl. urad CIO se je izjavil proti Wallaceu in njegovi tretji stranki in podpira Marshallov program za obnovo Evrope. Wallace in njegovi pristaši so pa proti Marshallovemu načrtu, ker je tako ukazala Moskva.

Voditelj Arabcev izjavlja, da se bo boril proti delitvi Palestine

Jeruzalem. — Fawzi El Kawki, načelnik arabskih čet v Palestini je izjavil, da se bodo Arabci borili proti vsakemu, ki bi hotel razdeliti Palestino, pa tudi če je to Zveza narodov.

"Mi smo prišli v Palestino na čelu oboroženih čet, da se bomo proti vsakemu, ki bo hotel razdeliti našo Palestino, pa najbodo to Judje, Angleži ali mednarodna armada Zveze narodov," je izjavil arabski načelnik, ki je dospel zadnji četrtki ponoči v Palestino na čelu izbranih čet. "Mi bomo počistili Palestino judovske nadlege, pa če vzame to en mesec, eno leto, ali eno generacijo," je izjavil vodja Arabcev napram amerškemu časnikarju, ki ga je obiskal v njegovem gorskem glavnem stanu.

RUSKI VOJAK STRELJAL NA AMERIKANCA KER SE NI HOTEL UMAKNITI S PLOČNIKA

Dunaj. — Ameriške vojaške oblasti poročajo, da je bil nek ameriški vojak ustreljen v hrbet, ker se ni hotel pokoriti ukaz za ruskega vojaka, da se umakne s pločnika na cesti pred hotelom na Dunaju, kjer je glavni stan ruske komande.

Ime ameriškega vojaka je Pfc. Jack Grunden, doma iz Portland, Oregon, star 18 let. Fant bo okrevljal, pravijo zdravniki, toda izgubil bo najbrže desno roko, ki mu jo je zdrobila krogla.

Uradno poročilo pove, da je šel ta vojak z dvema drugima in tremi avstrijskimi dekleti po pločniku pred Grand hotelom. Ruski stražnik je ukazal amerškemu vojaku, naj se umaknejo s pločnika na cesto. Vojaki niso

MacARTHUR JE VOLJAN KANDIDAT

Sprejel bi kandidaturu za predsednika, če ga narod pokliče

Tokio. — General Douglas MacArthur je včeraj izjavil, da bi prevzel kandidaturu za predsednika Zed. držav, ako ga narod k temu pokliče. Obenem je pa izjavil, da kandidature nalašč ne bo iskal.

Te besede je general izjavil, ko so mu sporočili, da v državi Wisconsin krojijo petice za delegate v primarnih volitvah, ki naj bi na konvenciji republikanske stranke glasovali zanj.

MacArthur je rekel, da ponovno izjavlja, da ne išče nobenega urada in da tudi še nima načrta, da bi pustil službo vrhovnega poveljnika na Japonskem. Toda smatra pa kot dolžnost vsakega dobrega državljana, je rekel MacArthur, da se ne izmakne katere koli odgovornosti v javnem uradu, ako ga v to pokliče ameriški narod.

General je rekel, da je hvalen za prijateljem, ki nabirajo delegate zanj za primerne volitve v Wisconsinu 6. aprila.

Dozda se je general vedno izogibal direktnemu odgovoru, če bi sprejel nominacijo ali ne.

Na to generalovo izjavo se bo najbrže začela po deželi agitacija za njegovo nominacijo na republikanski listi in to največ radi tega, ker je poznano njegovo odločno stališče proti komunizmu. General je star 68 let in pri najboljšem zdravju.

Polzvedovalni količek

Alojzija Pušnik roj. Bela, bi rada zvedela za naslov svojega očeta, rojenega leta 1875 v Majšperku pri Ptuj. V Ameriko je odšel leta 1913. Zadnjič se je oglasil leta 1937. Če kdo ve zanj, ali če sam to čita, je prošnja, da sporoči njegovi hčeri Alojziji Pušnik, Janževa gora št. 106, p. Selnica ob Dravi, Jugoslavija, ali pa na naslov: Frank Prijatelj, 17909 East Park Drive, Cleveland 19, Ohio. Sporočiti mu ima zelo važne zadeve.

Država je ponudila za park \$103,500

Lorain, O. — Država je ponudila štirim lastnikom zemlje ob jezeru, zapadno od Loraina, \$103,500 za zemljo, kjer bi urejali javni park. Ponudbo je dal državni direktor Sowers.

ubogali, nakar je Rus enega sunil, ta ga je pa nazaj. Stražnik je poklical tovariša iz hotela. Ta je udaril ameriškega vojaka s puško, da je klecnil na kolena in ko je bil Amerikanec še na kolenu, ga je ruski vojak ustrelil v hrbet in v ramo.

Ostala dva ameriška vojaka. ki sta bila neoborožena, sta nato z dekleti zbežala do hotela Bristol, kjer je ameriška posadka. Ko so bežali, so Rusi streljali še za njimi, vendar niso zadeli.

Ko je dospela ambulanca po vojaka, je še vedno ležal na tleh. Rusi se niso niti zmenili, da bi pomagali ranjenemu amerškemu vojaku. Okrog njega je stalo 40 ruskih vojakov.

Vse skupine Amerikancev zahtevajo poseben zakon za preselitev beguncev

V četrtek in petek, 4. in 5. marca, je v Washingtonu, v hotelu Statler, zborovala "Federation of Americans of Central and East European Descent." Ligo katoliških slovenskih Amerikancev je zastopal Anton Grdina, predsednik North American banke v Clevelandu in gl. odbornik Lige. Prisostvoval je kot pooblaščenec Lige tudi dr. Miha Krek.

Sejo je vodil odvetnik Peter Jurchak iz Wilkes Barre, Pa. Razmerno so se udeleževali zastopniki raznih narodnostnih skupin, ki so po poreklu iz Srednje in Vzhodne Evrope.

Pred vsem je bilo na dnevnem redu begunsko vprašanje.

Predsednik Jurchak je izčrpnoročno poročal o vseh podrobnostih, ki so doslej imele ta uspeh, da je "Committee on the Judiciary" sprejel načrt zakona, ki nosi številko 2242 in ime poročevalca, senatorja Wileyja. Ta načrt zakona je že stavljen v koledar senata in je upanje, da bo sprejet.

Ta zakonski načrt dopušča, da začneš s 1. julijem 1948 in do konca junija 1950 sme priti 100.000 "displaced persons" iz Italije, Avstrije in Nemčije in se naseliti v Zed. državah pod pogoji, ki jih zakon sam predpisuje.

Pogoji so precej trdi, vendar jih bo mogoče izpolniti, če prijatelji beguncev v Zed. državah dobro pomagajo. Predsednik je naglasil, da po njegovem mnenju ni pametno boriti se sedaj za spremembe in izboljšanje tega zakonskega načrta, ker bi se s tem stvar zavlekla in za nedolžen čas odložila. Nasprotno, treba je, da zastavimo vse sile, da se zakon hitro izglasuje in tako odpro vrata beguncem v Zed. države. Zato naj organizacije, ki so pri tem zainteresirane, vplivajo na senatorje in člane kongresa, da bo načrt že v prihodnjih tednih postal zakon. Če se bo ta prvi poskus dobro obnesel, bo potem mnogo lažje zahtevati omiljenje pogojev in sprejemanje večjega števila beguncev. Po vseh informacijah, ki jih je zbral predsednik Jurchak, je edino upanje, da načrt v predloženi skromni obliki dobi potrebno večino pri glasovanju, kajti sile, ki nasprotujejo imigraciji beguncev, so še vedno zelo močne.

Slovenska zastopnika sta navedla nekaj kritičnih pripomb k zakonskem načrtu. Ni dobro, da zakonski načrt sprejema definicijo o tem, kdo se smatra za "displaced person" iz konstitucije Mednarodne organizacije za begunce. Ta konstitucija se je delala s sodelovanjem sovjetskih zastopnikov. Zato skuša izključiti vsakega begunca, ki se je med drugo svetovno vojno ali pa po vojni boril proti komunistom in proti sovjetski vladi ali pa proti vladam držav, ki so sedaj sovjetski sateliti.

Silno težko bo beguncem, ki nimajo s seboj potrebnih papirjev, dokumentov, izpolniti vse formalnosti, ki jih določa zakonski načrt. Namesto, da bi se za begunce formalnosti olajšale in poenostavile, so pa mnogo huje kot jih predvideva zakon za redno imigracijo v Zed. države. Begunec mora dokazati, da je po 1.

septembru 1939 in pred 22. decembrom 1945 pribežal v Italijo, Avstrijo ali Nemčijo, da ga je sprejela IRO ali pa da so ga oblasti nacistov in fašistov že med vojno pregnale od doma.

Dalje, da izpolnjuje vse pogoje, ki jih mora izpolniti redni imigrant v USA.

Da izvršuje tak poklic, kakršnih manjka v tistem kraju v USA, kamor se begunec hoče naseliti.

Da ima zjamčeno zaposlitev in službo v USA in sicer tako, da radi njega nihče ne bo zaposlitve izgubil.

Da ima vsak begunec zjamčeno stanovanje v USA, ki je prazno, tako, da begunec ne bo povzročil, da bi radi njih kak Amerikanec izgubil stanovanje.

Slovenska zastopnika sta podčrtala, da je število 100.000 za doselitev zelo majhno in daleč nezadostno, da bi moglo bistveno vplivati na krizo begunskega vprašanja. To zlasti velja za slovenske begunce in druge narodnosti, na katere odpade samo 50.000 dovoljenj, ker načrt predpisuje, da mora biti 50.000 doseljencev s tertiorev, ki jih je Sovjetska zveza anektirala. To so pa samo begunci iz ozemlja Estonije, Latvije, Litvanije in vzhodnega dela predvojne poljske države.

Načrt v neki meri sam sebi nasprotuje, ko na eni strani predpostavlja, da naj bi begunci sami poskrbeli za stroške prevoza v Zed. države, na drugi strani pa predpisuje, naj se dovoljenja dajejo onim, ki živijo v taboriščih, torej tistim najrevnejšim, ki gotovo nimajo sredstev za plačilo prevoznine, dočim so oni, ki živijo izven taborišč, skoro popolnoma izključeni. Kljub temu, da so tudi drugi zastopniki navajali take in podobne kritike zakonskega načrta, je bilo končno sklenjeno, da vse skupine zakonski načrt podpirajo, a obenem nadaljujejo delo in borbo, da bi čim prej prišlo do novega boljšega in liberalnejšega zakona, a dokler bi se doselitev izvrševala po tem načrtu, da bi bilo tolmačenje po edinih določbah čim primernejše.

V drugem delu zasedanja so zastopniki federacije govorili o političnem položaju v Evropi in posebej o strašnem stanju v onem delu Evrope, ki je za železno zaveso pod boljševiško-komunistično diktaturo.

Soglasno je bilo ugotovljeno: Sovjetsko komunistična revolucija je danes nevarnost, ki grozi celemu svetu, zlasti tudi Zed. državam Severne Amerike, ki jih sovjetski imperij smatra za svojo glavno sovražnika. Ta nevarna sila bo močnejša v prihodnjih letih vse dotle, dokler bo lahko totalitarno razpo-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Pismo ima pri nas. — Pri nas ima pismo Valentin Pelan; piše mu Ivana Pelan iz Brezovice pri Ljubljani.

Vabilo na sejo. — Podružnica 15 SZZ vabi nocoj ob 8 na sejo v SND na 80. cesti. Vse članice naj se po možnosti udeležijo.

NOVI GROBOVI

John Brinšek

Kot smo že včeraj poročali je umrl v nedeljo zvečer John Brinšek, star 71 let, stanujoč na 1064 Addison Rd. Doma je bil od sv. Gregorja, odkoder je došel v Ameriko pred 46 leti. Zena Mary mu je umrla pred tremi leti. Tukaj zapuša tri hčere: Mary, Pauline Dolgan in Olga Malnar, tri nečakinje in dva nečaka. Tukaj zapuša tudi bratrance Franka Brinšek, v stari domovini pa sestro in več sorodnikov.

Bil je član društva Clevelandskih delavcev št. 9 SDZ. Pogreb bo v petek zjutraj ob 9:15 iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

Frank Vogel

Po daljši bolezni je umrl Frank Vogel Sr., star 70 let, stanujoč na 21961 Friday Ave. v Euclidu. Pogreb imajo ob 10:30 iz Zelenovega pogrebnege zavoda. Čas pogreba in drugo bomo naznaili jutri.

Kozelov pogreb

Pogreb za pok. Antonom Kozel bo v četrtek zjutraj ob 9:10 iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Franciška na Superior in 71. cesti ob 9:30.

Tolarjev pogreb

Pogreb za pok. Frankom Tolar bo v četrtek zjutraj ob 8:45 iz Zelenovega pogrebnege zavoda na St. Clair Ave v cerkev sv. Vida ob 9:30 in na Kalvarijo.

Sam Brekich

Sinoči je umrl v Warrensville bolnišnici Sam (Iso) Brekich v starosti 67 let. Stanoval je na 14903 Hale Ave. Bil je sorodnik Steve Mandiča. Doma je bil iz sela Vrhovine, Kotočac, odkoder je prišel sem pred 40 leti. Bil je član dr. sv. Sava št. 1. Pogreb bo iz Svetkovega pogrebnege zavoda, čas še ni določen.

Kadar morate ponotiti preko ceste, imejte na sebi vedno kak bel predmet, da vas voznik lažje opazi.

lagala z življenjem in imetjem skoro 400 milijonov ljudi in vsem naravnim bogastvom njihovih dežel.

Da se bistveno zmanjša moč sovjetsko komunističnega imperija, je potreba osvoboditi narode centralne in vzhodne Evrope, ki so bili nasilno podjarmljeni in brez njihove privolitve vključeni v sovjetsko interesno sfero oziroma v komunistični sovjetski imperij.

Da bi se moglo misliti na graditev trajnega miru, je treba vso Evropo, ne samo njen zapadni del, organizirati v demokratsko unijo evropskih narodov in držav.

Federacija Amerikancev, ki so po poreklu iz centralne in jugovzhodne Evrope, se bo prizadevala, da v USA razširja te smerice in vse storila, da se uveljavi v zunanji politiki USA

Republikanci so za to, da se Marshallov načrt podpre z armado

Proti temu so se že oglašili vplivni demokrati v senatu

Washington. — Republikanski senator Ball iz Minnesote je rekel, da bo napel vse sile, da se ustvari izven Zveze narodov blok držav, kjer bi odločevala večina in da bi ta blok dal vso vojaško zaslomo Marshallovemu načrtu za obnovo Evrope. V tem bloku, je rekel Ball, ne bi imela nobena država privilegija za vnetanjem ustavitve večine, kot je zdaj pri Zvezi narodov. Proti temu sta se uprli vplivna demokrata Tom Connolly in Walter George, ki sta člana odseka za tujezemske zadeve. Pravita, da bi tak blok, kakor ga predlaga senator Ball, lahko poslal ameriško armado v vojno, ne da bi imel pri tem kongres kaj besede.

Senator Ball pravi, da je tak blok potreben, ker le z ekonomsko in vojaško zvezo zapadnih držav moremo ustaviti komunizem. Samo z ameriškim dolarji ga ne bomo. Sen. Ball pravi, da bi morali dati predsedniku Trumanu navodila, naj takoj ustvari blok iz držav, ki so proti komunizmu.

Iz raznih naselbin

Oakland, Cal. — Dne 17. febr. je umrl Anton Gersich. Podlegel je jetiki, za katero je bolehal že dve leti. Star je bil 58 let, doma od Semiča, Dolenjsko, v Ameriki od 1909, ves čas v tem mestu. Tukaj zapuša ženo, dve poročeni hčeri in več nečakov, v San Franciscu pa tri brate.

Bridgeville, Pa. — Dne 26. febr. je v bolnišnici v Pittsburghu umrl Joseph Damaj, star 74 let, doma s Koroskega. Tukaj zapuša ženo.

Zakladniški tajnik Snyder je tudi za manjše dohodninske davke

Včeraj se je mudil v Clevelandu zakladniški tajnik Zed. držav, John W. Snyder, ki je izjavil napram časnikarjem, da bo politični uspeh komunistov v Evropi povzročil, da bo kongres kmalu potrdil Marshallov načrt za obnovo Evrope.

Dalje je Mr. Snyder izjavil, da je on tudi za znižanje dohodninskega davka, da je pa treba poprej proučiti ves davčni ustroj, predno se določi vsota znižanja.

Njemu v počast je priredila demokratska stranka včeraj popoldne čajanko v hotelu Carter, katere so se udeležili večinoma vsi vplivni demokrati iz Clevelanda, na čelu jim Ray T. Miller, kandidat za guvernerja, župan Burke s svojim kabinetnim štabom, več mestnih odbornikov in okrajnih uradnikov.

Od naše skupine so bili predstavljeni zakladniškemu tajniku: John J. Prince, Wm. M. Boyd in naš urednik James Debevec.

Zdravniki imajo tri leta za priprave

Denver, Colo. — Dr. Sears, načelnik vojaške bolnišnice v Fort Logan, Colo. je rekel, da imajo ameriški zdravniki samo tri leta še časa, da pripravijo vse potrebno proti napadam z atomskimi bombami. Zdravniki, bolnišnice in zdravniške potrebine naj bodo v tem pripravljene z vsem potrebnim, je rekel.

Kot, če bi dali mačko za stražo klobasam

Mexico City. — Časopis Excelsior proroča, da ima 33 odstotkov od 744 mestnih pomožnih stražnikov kriminalne rekorde za seboj. Ti stražniki patrolirajo pomoči po rezidenčnem okraju mesta.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. Cleveland 8, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

1948	MARCH	1948
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
\$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

88 No. 48 Tues., March 9, 1948

Kaj vse prenese "naprednjak"

"Število neumnežev je neizmerno," vzklika sveto smo v stari zavezi, ko še "Enakopravnost" ni izhajala, ko tam še nista zračila in vedrila ne Gril ne Boštjančič, ko še ni nastopal sam Mirko Kuhel v Sansovem imenu, ko še celo Etbina Kristana ni bilo v Ameriki. Tovarišica s St. Clair, ki je bila včasih za ameriško demokracijo, sedaj pa je za "novo" partizansko, ki je včasih govorila o svobodi in enakopravnosti, danes pa zagovarja diktature, ki občejuje Jožeta Stalina in obožuje Jožeta Brozoviča ali Tita, ki proslavlja komunistična dejanja po širnem svetu in s takim pisanjem goni svoje bralce komunistom ali njih sopotnikom v naročje, ki prvi za Wallace-om in njegovo politiko, ki so jo v Moskvi potrdili in pohvalili, ki bo po njenem branju še marsikakega ameriškega Slovence glava bolela, ta "Enakopravnost" ima enega in to strašnega sovražnika, ki ji kljub vsem zmagam in napredkom komunistov le ne da spati. To je Vatikan! V tega se zaletava z vso jezo in besnostjo, z vso gorččnostjo in vnebo, kadar ji zaposlenost le malo dopušča. Zgoraj smo govorili o neumnežih, ki jih je že svetopisemski pisatelj toliko videl. V duhu je takrat, ko je to pisal, gotovo videl vse tiste, ki se zaletavajo v Petrovo skalo. Neumneži ne vidijo, da stoji naprej kljub njihovim razbitim bučam.

Pred štirinajstimi dnevi si je urednik "tovarišice" "E" vzela časa, da je prepisal vrsto napadov na Vatikan. V teh pripoveduje da je med vojno Vatikan bil za Nemce, da je z njimi sodeloval in nasprotoval Sovjetiji. Tudi sedaj sodeluje Vatikan z Ameriko, kar je pri komunistih jasen dokaz, da je na krivoverski poti. "Enakopravnost" je primerno k temu te malo "Ameriška Domovina" in naprednjaki, ki mislijo, da je naprednost v pobijanju katoliške vere, so bili spet enkrat srečni. Ti napredni verniki morajo verjeti, da je vsak, kdor ni za komuniste fašist, nacist, reakcionarec, sploh falot. Tako vsak in tako tudi Vatikan. Tako ukazuje komunistična propaganda iz Moskve in tako vsi komunistični sopotniki brez dokazov blebetajo za komunističnimi agitatorji. Da bi šel kak tak oboževalec Moskve sam brat papežev okroženje proti nacizmu in komunizmu, in se prepričat, kakšna je resnica, mu še na misel ne pride.

Pa kaj bi vse tisto, kar je prej "E" napisala. 3. marca je našla še vse kaj boljšega o Vatikanu. To je kost, ki se jo tudi sitemu psu splača glodati. Iz glavnega glasila komunistične stranke v Sloveniji, iz Ljudske pravice, je prepisala članek o Vatikanu kot mednarodni finančni sili. Kaj bo tak-le Wall Street v Manhattanu! Tam so finančni otročari. Ampak Vatikan, to je kapitalist ni pol! Ta ve kaj je denar. Sedaj so se odprle rdeče oči in spoznale, kaj je dobro. Mislimo, da ne smemo tega vatikanskega bogastva našim čitateljem prikriti. Le poslušajte in, če morete, verjemite. (Pri "E" morejo, drugače ne bi tako slovesno priobčili.)

Takole beremo v "naprednem" listu: "Pri Vatikanu so številne komisije političnega značaja kakor na primer 'papeška komisija za Rusijo' in razna cerkvena sodišča, ki imajo pod sabo na milijone suženjsko podrejenih ljudi." — Ta presneti papež ima torej milijono suženjev in to v naši prosvetljeni dobi! Gotovo te sužnje tudi prodaja za drag denar. Zato ima toliko denarja. Le poslušajte! Zapišemo čisto dobesedno, kot se bere v prosvetljenem clevelandskem listu: "Vatikan financira nad 50% celotnega italijanskega gospodarstva, nad 40 katoliških in približno 100 nacionalnih bank." — Torej čez polovico Italije je vaticanove. Pa kaj bi tisto! Lahko so majhna stvar. "S sv. stolico," tako beremo, "so v direktni zvezi ameriški magnat Morgan, francosko italijanska banka v Parizu, Španska banka in druge." "Čeprav je nemogoče navesti točne višine vatikanskih investicij izven Italije, mislijo vendarle, da dosežejo eno milijardo dolarjev." Evropejska milijarda je ameriški bilijon. Pa kaj bi samo ta bilijon dolarjev! Le poslušajte naprej! "Tej svoti je treba dodati še investicije avtonomnega jezuitskega reda, ki ima dvakrat večjo finančno moč kakor Vatikan." — Ti vražji jezuiti so prav za prav, kakor vidimo v "E" črno na belem, prekosili samega papeža. Ej, jezuit je zvit!

In kje leži ves ta ogromni kapital? Le potrpite, vse bo ste zvedeli. Nekaj ga je v bankah, nekaj v hranilnicah nekaj v gradbeni industriji (Najbrž v nebotočnikih, ker sta papež in jezuit zraven, pa tega nam "E" ni razodela, ker na nebo tako nič ne da.) Drugi kapital spet nalaga papež "v podjetja, ki mu omogočajo velike profite, kakor na primer tovarne vojnega materiala, ki delajo za račun tujih sil." — Sedaj torej vemo, da papež dela kanone in jezuit bombe. Če ne verjamete, berite "napreden" list. Saj smo zmeraj trdili, da "farji" delajo vojne. Sedaj je "E" to Ameriki razodela.

Pa kljub vsem tem vatikanskim lumparijam glavne še ne veste! Vatikan vzdržuje s svojim denarjem vso svetovno nemoralno igranice v Monte Carlo, v Biarritz, v Vichy-ju in seveda velika kopališča in letovišča za kapitaliste.

Najhujše pa je v Argentini pod tistim Peronom. Tam je glavno mesto Buenos Aires, ki šteje štiri milijone ljudi kar papežev: ceje mestne četrti, elektrika, plin, cestna že-

leznica, vodovod. Kaj še ostane drugim? Potem pa so kupi papeškega denarja tudi v Braziliji in v napol divji Boliviji. In ti, ki se vozijo vsaki dan z avtom, ali si že kdaj slišal, da se vozijo s papeškim gazolinom? Nevednež, beri vendar "E", da se poučiš. Pri francoskih in ameriških petrolejskih trustih ima papež besedo. In pa seveda tudi pri ameriškem jeklu. To se razume! Kakšen kapitalist bi sicer bil ta Vatikan! Pa naj se sedaj dober "naprednjak" varno in mirno vozi z avtom ali busom, če mu kuri Vatikan! Torej Wall Street, pozor! Nevarnost vaša, vi kapitalisti, ni Stalin, nevarnost, da vas prekucne, je Pij iz Vatikana.

Nismo našli vseh bedarij, ki jih morete brati v "naprednem", "progresivnem", "svobodomiselnem", "protireakcionarnem" in "protiklerikalnem" listu dvajsetega stoletja. Naj jih bo dovolj! Le to naj dodamo, da se tak list prav nič ne potrudi, da bi podal kakoršnekolik dokaze za navedene trapije. Taka je duševna hrana tistih ljudi, ki med Slovenci v Ameriki nore za komunizmom. Velike vere v Stalina in Wallace-a je treba, da napredni možgani to prenese.

Večkrat smo že govorili o tem, kako sta si komunist in Hitlerjev nacist v sorodu. Hitler je rekel, da je treba povedati tako veliko laž, da ljudje ne morejo ob njej trezno misliti, ampak samo pravijo: "Nekaj že mora biti na tem, drugače ne bi pisali." Tako se je nemški nacist bojeval proti Cerkvu. Tako dela tudi komunist, tako piše komunistično glasilo v Ljubljani, tako prepisuje clevelandška "E". Nič ne dokazuje tega, kar trdi, ampak kar postavlja trditve, kakor da se samo po sebi razume, da imajo jezuiti dva bilijona dolarjev in papež ves Buenos Aires in še svetovne igralnice po vrhu.

Za tiste, ki mislijo s svojimi možgani, pa je tak napad na človeško pamet, kot ga prinaša "E", silen opomin, kaj more priti iz krogov, ki ne priznavajo nobene morale — kakor Adamič sprčuje o Kidricu — in ki jih je Lenin učil, da je treba za komunizem lagati.

Isti Lenin je učil svoje: "Mi se moramo bojevati proti veri. To je ABC vsega našega materializma in dosledno marksizma." Zato se njegovi učenci s takimi lažmi zagajajo v Vatikan, ali bolje v papeža, v osrednjo oblast katoličanstva. Sovražstvo komunistov do vere in zlasti do katoliške vere je tisto, ki piše in prinaša take članke, kot smo ga zgoraj navedli. Pa ni pri vsem tem prav za prav nič novega. Prvi njih učitelj, satan, je zapeljal Adama in Evo z lažjo.

Pa je precej tepčkov, ki nasedajo takim lažem. Zato še velja beseda pisma: "Število neumnežev je neizmerno."

BESEDA IZ NARODA

Smrt kosi na Elyju

Ely, Minn. — Nevtožaljiva žalost je zadela družino Koprivnik na 229 Chandler St. Kruta smrt je pobrala iz družine edinega sina Franka, ki je umrl 27. februarja v bolnišnici vojaških doslužencev v Minneapolisu. — Pred par leti se je vrnil iz vojne vesel k svojim staršem in sestram. Delal je nekaj časa v rudniku ter si na domu svojih staršev urejal življenje za bodočnost.

A je pač tako, kot pregovor pravi: Človek obrača, Bog pa obrne. — Tako je zadela komaj 28 let starega mladčnika kruta bolezen — rak v želodcu, kateri je omenjenega dne tudi podlegel in izdihnil svojo blago dušo, ki se je preselila v večno veselje, kamor mu bomo sledili tudi mi vsi prej ali slej. Bojeval se je pod ameriško zastavo, ki ga tudi sedaj krije v hladnem grobu. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 1 ABZ. Pogreb se je vršil 1. marca iz Banovec poglobnega zavoda v cerkev sv. Antona, kjer je g. župnik Rev. Fr. Mihelič daroval sv. mašo za mirni pokoj duše pokojnega Franka. Za pokojnima Frankom žalujejo starši in štiri sestre. Prizadeti družini naše globoko sožalje.

Dne 28. februarja pa je bilo izročeno materi zemlji truplo Jožeta Šikonija. — Star je bil 64 let, rodom iz Tribuč v Beli Krajini, odkoder je prišel v Ely pred 40 leti. Delal je ves čas v rudniku. Bolehal je sedem mesecev in je umrl vsled oslabelosti krvi. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 1 ABZ in društva sv. Lovrenca št. 906 HBZ. Zapušča soprogo Barbaro, tri sime: Jožeta, Antona in Bernarda, ter tri hčere, Barbaro, proročena Rozandice, Mary Šikonija v Ely ter Ano poročeno Kroger Jr. v Biwabiku, Minn. Pogreb je vodil Banovec poglobni zavod v cerkev sv. Antona in nato na pokopališče. Naj mu bo Vsemogoči dober plačnik za vse njegovo trpljenje na zemlji. Prizadeti družini naše globoko sožalje.

Poročevalci.

Liga katoliških Slovencev

Poročilo iz seje Lige katoliških slovenskih Amerikancev dne 9. januarja v Jolietu, Ill. Prebranj je bil in odobren zapisnik zadnje seje Lige. Nato so sledila poročila predsednika Rev. M. Butala, tajnika Rev. A. Medica OFM in blagajnika Mr. Joseph Zalarja. Na predlog kanonika Omana so bila poročila soglasno sprejeta.

Nato je poročal dr. Miha Krek podrobno o sedanjem stanju begunskega vprašanja. Tudi to poročilo je bilo soglasno z odobranjem sprejeto. Sledile so razne tekoče zadeve. Med drugim je bil imenovan za "National Director" — ja dr. Miha Krek. Vodil bo tekoče posle Lige po naročilih in navodilih odbora. Dr. Krek je imenovanje sprejel.

Mr. Nemanč iz Waukegana je pojasnil delovanje American Legion, kolikor zadeva begunsko vprašanje. Mr. John Gottlieb, urednik "Novega sveta," svetuje, naj bi Liga osnovala po raznih naselbinah podružnice, ker bi se tako delo vedno bolj poživilo in bi prišli ljudje bolj v stik z vodstvom. Razne nasvete za nadaljnje delo so dali: Mrs. Clara Bučar, Mr. Anton Grdina, kanonik Oman, Mr. Tušek, Mrs. Ambrose in Rev. George Kuzma. V razgovor je prišlo tudi posebno sodelovanje z National Resettlement Council, ki so ga ustanovili škofje za begunce na letni seji National Catholic Welfare Conference. Dalje se je kot nujno priporočalo, naj vsi sodelavci pritiskajo na kongresnike in senatorje, da bi bil čim prej sprejet zakon o naseljitvi beguncev v Ameriki.

Rev. Alojzij Madic, O. F. M. tajnik Lige. Iz blagajnikovega poročila povzemamo: "Bilanca 16. oktobra 1947 — \$3803.04. Dohodki v tem času do seje \$3034.81. Skupaj — \$6837.85. Med dohodki naj navedemo, da je prišlo iz Joliet \$55.58, iz Steeltona \$62.30, iz Gilberta \$50.00, iz West Allisa \$65.35, iz Chicaga \$159.56, iz

Indianapolis \$100.00, iz Milwaukee \$176.24, iz West Allisa \$34.50, iz Sheboygena \$39.00. Dalje so poslali: F. Gospodarič Joliet, \$50.00, iz zapuščine Josephine Levar, Cleveland, \$500. Klub stoterih, Cleveland — \$1522.78, Valentin Ambrose — \$2.00, Joseph Slana \$10.00, L. Cuvala \$17.00, Alojzij Madic \$70.50, F. Lipoglavšek \$15.00, Rev. John Schiffrer \$100.00 in Mrs. Knaus \$5.00.

Izdatki v tej dobi znašajo \$6031.35.

Nadaljnji darovi v tem času: Neimenovana \$25.00, Stephan Zabčić, Mrs. Jalovec iz Argo, John Bovitz po \$10.00; Josephine Perušek, Ivana Sinkovec po \$5; neimenovana in Mrs. Uršula Slana po \$3; Mrs. Vrančar \$2.50, Jacob Petrich \$1.

Prošenj je silno veliko iz begunskih taborišč in iz stare domovine. Nemogoče je s temi dohodki vsem ustreči. Ker beda ne odneha, treba novih in novih pozivov. Zato prosimo blagajnik sodelovanja vseh in se vsem dosedanjim darovalcem zahvaljuje.

Iz tajnikovega poročila povzemamo:

Pridnim in neutrudnim rokam v Lemontu, ki so pomagale tajniku zbirati, zavijati, pošiljati na pošto itd., se je posrečilo poslati v taborišča in v stari kraj 566 zavojev, ki tehtajo 6562 lbs. Seveda stane ogromno vsoto poštnina. Za "CARE" pakete je šlo 260 dolarjev. Kakih 250 zavojev obleke in hrane je ob času poročila pripravljene za pot v Evropo.

Tajnik dalje bere pismo g. Msgr. Škerbca iz Koroske o razmerah in potrebah v tamkajšnjih taboriščih.

Nadalje tajnik svetuje: Nujno je, da bi vsi, ki hočejo pomagati beguncem, sodelovali po enotnem načrtu. Vse organizacije in privatne iniciative naj bi se vključile v eno centralno podporno organizacijo in tako delale pod enim vodstvom. Za delo so potrebne vse sile. Vsako stransko delo drugim jemlje veselje za sodelovanje. Enotnosti je treba tudi radi nastopa pred ameriški oblastmi in pri sodelovanju z različnimi ameriški podpornimi organizacijami. Le organizirani si bomo pridobili potrebno spoštovanje.

Dalje je potrebna centralna pisarna. Zlasti je nujno, da vse akcije spremlja časopisje in pojasnjuje, vzpodbuja, pomaga. Delati moramo z vsemi močmi, da skupno z drugimi organizacijami dosežemo spremembo imigracijskega zakona, tako da spravimo čim več slovenskih beguncev na naša ameriška tla. Pri podpiranju ne smemo pozabiti Slovencev v Nemčiji. Pokazalo se je, da so ti najbolj zapuščeni in da jim je najtežje pomagati. Narodna in krščanska dolžnost zahteva, da našte naloge prav rešimo.

Tajnik dodaja, da more blagajnik pokazati na skoro prazno blagajno. Zato je tembolj treba, da vsa društva in vsi katoliški rojaki store svojo dolžnost napram Ligi in beguncem.

Zdr. države pomagajo Evropi

Po poročilu Gospodarskega in socialnega sveta ZN bo v letu 1947 devet evropskih držav glede svojih potreb izmenjave z inozemstvom zarnamovalo skupno primanjkljaj od 1,787,000,000 dolarjev.

Primanjkljaj v 16 v poročilu označenih držav glede zamenjav s tujino doseže skupno 6,873,000,000 dolarjev, vendar razpolagajo te države skupno z zalogami za nad 5 milijard dolarjev. Države pa, ki so brez vsakih zalog, kreditov in posojil za odpravo njihovega primanjkljaja, Francija, Italija, Poljska, Češkoslovaška, Jugo-

ČE VERJAMETE AL PA NE!

Bilo je nekako ob treh zjutraj. Po samotni ulici tiplje ob hišah mešan. Moral je imeti revmatizem v nogah, ali kaj, ker zanašalo ga je na vse mile viže, da je krillil z rokami po zraku in se le z največjo mujo obdržal na nogah. Kakor eroplan, ki ga sapa premetava po zraku.

Na vogalu stoji mož postave, ki je opazoval telesne vaje neznanca in ko je končno prišel do njega, je policaj nagovoril ponočnjaka:

"Hej, stric, kam pa tako ponočno ponoči?"

"Vejo, gospod, naravnost k predavanju grem, h-k, h-k. Se mi zdi, da sem že nekoliko pozen, h-k."

"K predavanju, pa ob tej uri?" se začudi stražnik, "kdo pa ima predavanje?"

"Zdaj še nihče, ampak imela ga bo moja žena, ko bom prišel domov, h-k."

Na to sem se spomnil, ko sem se pripravil, da bi šel predavati na danes tole kolono. Hotel sem, da bi še nekoliko raztegnil, da bi bilo branje bolj napeto. Pa ne kaže več odlašati. Sinoči me je poklical po telefonu moj stari prijatelj John Martinčič in mi takole napel:

"Jack, zdajle sem prišel z dela domov. Ves sem še tak, kakor sem bil pri delu. Niti umiti sem nisem utegnil. Moja žena, saj veš, to je moja žena, je zdaj na počitnicah pri hčerah v Michiganu,

slavlja, Madžarska, Finska in Albanija. Sedem držav, ki res morejo prispevati k odpravi svojega primanjkljaja s svojimi razpoložljivimi zalogami, so glasom poročila: Velika Britanija, Danska, Grška, Nizozemska, Norveška, Belgija in Luksemburg. V poročilu navedene številke temeljijo na podatkih, ki so jih predložile vlade evropskih držav.

Poročilo pripominja, "da bodo države, ki so v slabšem položaju, pač prisiljene priti v okoli svojemu primanjkljaju z zmanjšanjem svojega uvoza." Druge bodo morale seči po zadnjih rezervah zunanje valute in uporabiti saldo zunanjih posojil.

Glavna razlika med tem poročilom in poročilom 16 držav obstoja v dejstvu, da obsega poročilo Združenih držav predvideni primanjkljaj evropskih držav v letu 1947, dočim je pariska konferenca sestavila proračun ameriških podpor, ki jih bodo države zahodne Evrope potrebovale za svojo obnovo skozi štiri leta.

Iz poročila Združenih narodov izhaja, da so bile Združene države s svojim skupnim prispevkom 14,797,000,000 dolarjev v obliki posojil, kreditov, podpor in koncesij v dobi med junijem 1945 in marcem 1947 glavni vir finančne pomoči Evropi. Od preteklega marca je kongres dovolil nadaljnjih 750 milijonov dolarjev.

Poročilo poudarja, da je od devetih držav s primanjkljajem primanjkljaj Francije najvišji. Primanjkljaj Francije je predviden z zenskom 390 milijonov dolarjev, Jugoslavija s 341,600,000 dolarjev, Italije 343,000,000, Češkoslovaške 146,600,000, Avstrije 153,300,000, Madžarske 84,800,000, Finske 34,000,000 in Albanije 26,000,000 dolarjev.

Iz poročila izhaja nadalje, da bo dejanski primanjkljaj Velike Britanije na podlagi podatkov prvih šestih mesecev leta 1947 celo leto predvidoma znesel 2,000,800,000 dolarjev. (USIS. AIS.)

zato ni v hiši nobene komande, ki bi mi ukazovala, kaj moram in kaj ne. Zato sem samo vrgel pelco v kot, se vsedel k luči in pregledal tvojo kolono. Rekel sem si: John, če danes ne bo Jack povedal, kako se je prav za prav tista medvedja stvar tam v Pennsylvaniji končala, potem bova imela debato. In nisi povedal, zato sem te zdajle poklical, Jack, da ti povem enkrat za vselej: ali zapiši tisto, ali pa reci, da ne boš. Mene že ne boš več vlekel, da zdaj ne morem ne jesti ne spati od samega pričakovanja.

"Ampak John," sem skušal seči vmes.

"Nič, John, jaz pravim, da se bo to nehalo. V šapi se vsak dan pogovarjamo in pravimo: jutri bo pa povedal. Pa pridem domov, in spet nič. Vidiš, Jack, zdajle sem kolono dvakrat prebral in videl, da si še prav tam, kjer si bil včeraj in prej. In namesto, da bi se šel zdaj lepo opaluzit in umiti, bom pa pri mizi sedel in gruntal: ali ga je nagnal Jožeta po svetu, ali ga ni. Jack, poslušaj! Veš, da se že dolgo poznava. Saj se veš, kako smo včasih debatirali na Kolarjevem dvorišču na 61. cesti in včasih tudi balinali tam na zavrtel, če smo se mogli izmazati našim babam. Vidiš, več kot 30 let je od takrat, pa se še nisva nikoli skregala. Zdajle se pa bova, ker jaz ne morem drugače. Ampak eno priliko ti še dam in na tebi je zdaj, če bo med nama še naprej vse oraj."

"John," nagnalo skočim vmes po telefonu, ki se res nisem hotel zameriti staremu prijatelju, "ti samo povej, kaj ti je na arcu in če je le v moji moči, ti bom ustregel."

"Samo če mi boš res," je bil Johnov glas že nekoliko bolj vseden. "Orajt, ti bom povedal, kaj bi rad. Dobro vem, da se še ne boš tako kmalu izkašljaj do konca s tisto medvedjo storjo. Kar naprej vem, da boš šel še parkrat pogledat na tisto vašo Meniško in kam še vse, predno ti bo zmanjkalo vsega in boš rekel tiste besede, da se homo oddahnil. Ampak kar te jaz prosim v imenu najinega starega prijateljsstva, je to: daj no, Jack, samo meni zaupaj naprej, kako se je končalo. Naj me prec... če bom to komu drugemu povedal. Niti v šapi ne, naj kar čakajo. Torej, ali si ga, ali ga nisi? Samo to mi reci, pa te ne bom več badral."

Priznati moram, da me je John res hudo prijel in nisem vedel, kaj bi rekel, da bi bilo prav na vse strani. Meneal sem in nekaj jecljal, da bi našel pravo besedo in Johna potolažil. In še zdaj ne vem, kaj bi mu bil rekel, da ni tedaj naša Micka rešila važnega problema. Tam iz kuhinje je zažvrgoleda (kar čudil sem se, kje je dobila tak glas, ki je bil v visokem sopranu in tresel se je nekoliko, kot je to v navadi pri opernih pevkah): "Pa kaj boš zdaj vso noč pri telefonu! Večerja bo pa mrzla! Jaz je že ne bom prestavljala po peči in jo pogrevala! Alo, večerjat, potem pa vi si na telefonu, magari..."

"Jack," tedaj vtakne vmes John svojo besedo, "sem vse slišal. Kar zapri telefon in za mizo sedi. Meni ni treba povedati, kaj se pravi, kadar žena kliče k večerji. Gledaj, Jack, pa če le moreš, daj, da boš kmalu povedal, če si ga, ali če ga nisi."

Tako sem bil obenkrat pri dveh predavanjih, pa še čisto po nedolžnem. Ta preteta storja je vsega kriva. Pa ki sem jo imel namen danes končati. Ne bo šlo, bo treba jutri na kak način reči tako ali pa tako.

Beg iz žrela smrti

V. 2.

"Sonce, prostost, sito telo in zdravi udje!" je vzkliknil Vinko in se pred hišo veselo pretegnil. "Se sem zdrav, še čutim moč, še se bom bil, kakor sem se že in še bom živel! Živel Bog, prostost in slovenska zemlja! Lepa si, da se zaljubi človek vate kakor v zalo dekle!"

"Govoriš, kakor da bi bil pil. Po kom pa si podedoval pesniško razpoloženje?" je Janez podražil Vinko.

"Po treh velikih zagodah kruha in masnem kosu slanine. Več nama je storila ta dobra žena, kakor če bi nama po smrti zapustila celo posestvo. Ta bo šla gorka v nebesa!"

Žena je prišla za njima na prag.

"A vidiš, skoraj bi bila pozabila," se je domislil Janez. Obrni se je k ženi, ki je na oba zrla s toplim, zrelem smehljajem.

"Mati, vi gotovo veste, kje so čolni za prehod čez Savo. Na vsak način morava na ono plat. Povejte nama, vi gotovo veste."

"Pojdita do Kresnic. Tam je brod in tudi nekaj čolnov je zraven broda. Ali so zastraženi ali ne, vama ne morem povedati. Vem pa, da so tam partizani in da stražijo prehod čez Savo. Poskusita, vendar pa bodita opreznata."

"Da, to dobro veva, da morava biti opreznata. Hvala vam! Zbogom in Bog vam plačaj!"

"Bog in Marija z vama!" Janez in Vinko sta se spustila z grča po visoki in bohotni travi, ki ji je dajala rast gnojnice, ki se je otekala z gnojščica. Mestoma je bil ves vrt zlat od cvetočih zlatic. Kakor da bi iz zemlje po bregu vrelo raztopljeno zlato.

Spodaj po stezi je šlo mla-do dekle. Debeli kostanjevi kit-ji je imela speči za temenom. Bila je visoke, polne rasti z ro-žno navdahnjenim obrazom.

"Dober dan Bog daj!" ju je prva pozdravila, ko ju je sre-čala, in povesila pogled. Ka-kor čista, lepa sanja je šla mi-mo, da je zadišalo po sreči, moči in zdravju.

"To je naša kri!" je pnosno rekel Janez.

"Vredno je živeti in trpeti!" je pristavil Vinko.

15. S čolnom čez Savo

Popoldanska svetloba je pla-polala navpično in se spenjala prav do sinjega temena neba. Trave in žita so se lesketala v smaragdnem blesku, stene hiš so bile kakor umite, okna so go-rela kakor v požaru. Po polju so stali goloroki ljudje z ožga-nimi lakti, prsi in vratovi ter se sklanjali nad delom. Okrog domov so peli petelini, tokovi vetrov se drsli preko vrhov in česali za košnjo zrele trave. Nebo nad razjarjenim svetom pa je bilo podobno velikemu cvetu potočnice.

Janez in Vinko sta šla proti Vačam, gledala sta nazaj in naprej, da ne bi nepričakovano naletela na partizansko obhod-nico. Nekdanja moč in zdrav-je sta se jima vrnili v telese.

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

You can't feel and look your best unless you do. If you are in doubt, we invite you to make the following test of our risk.

Get a package of daily, One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for thirty days. If you are not satisfied your druggist will re-fund your money. Be sure to get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has this trademark:

ONE A DAY

MILES LABORATORIES, INC.
Slovak, Indiana

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Dolje preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1. strani)
ameriške in angleške okupacij-ske oblasti, vendar se nekateri le boje kakega komunističnega po-skusa.

ARGENTINA. — Zato je na-ravno, da vsak begunec, ki ne more in noče pod Titov jarem, želi kam preko morja. Iz Italije je že prišlo v Argentino večje število slovenskih begunccev. Upanje je, da se bo to število v kratkem zelo pomnožilo. Prese-ljevanje je seveda v veliki meri odvisno od mednarodne begun-ske organizacije IRO. Ta mora preskrbeti ladje in denar za pre-voz.

KAKO JE ONIM, ki so prišli v Argentino. Tujina je za vsa-kega tujina. Kljub temu so tja došli naseljenci veseli, da so na varnem in da morejo delati ter zaslužiti. Moški so z lahkoto do-bili delo. Seveda delo s krampom in lopato, vendar primeroma do-bro plačano delo. Težje je za žen-ske. Zelo hudo pa je za družine radi stanovanjske stiske. Pa bo-djo če prešli preko teh začetnih težav.

"SVOBODNA SLOVENI-JA." — Nekaj podjetnih prise-ljencev je začelo v Buenos Aires že tudi z malim štirinajstde-vnim listom z gornjim naslovom. List hoče vzdržati nekaj skupno-sti med priseljenimi Slovenci.

TUDI BOGOSLOVJE se je iz Tirolskega Briksna (Brissanona) preselilo. Del bogoslovcev je že v škofiji San Luis, kakih 550 milij od glavnega mesta. Tja je prišla prva polovica s svojimi profesorji koncem januarja, druga polovica pa upa tja dospeti v sredi marca. Naučiti se mo-rajajo pač španskega jezika in bi-ti pripravljeni delati med ar-gentinškim ljudstvom, dokler se ne morejo vrniti v domovino. Vsi pa bodo imeli pred očmi ta cilj — vrnitev.

NA ANGLESKEM je našlo doslej zaposlitev kakih 300 slo-venških begunccev; večina teh je zaposlena v kmetijstvu. Spreje-majo žalibog le posameznike brez družin, ker pravijo, da ni stanovanj za družine. Plačani so tako kot drugi delavci na Angle-skem, tako da so rešeni materi-elnih skrbi.

TUDI KANADA SPREJEMA begunce. Vendar je Kanada zelo izbirična. Ne sprejema starejših ljudi in le ljudi za gotova dela. Človek se ne more ubraniti vtisa, da se do neke mere ponavlja su-ženjski trg. "Kupijo" le čisto zdrave in za vsako delo sposobne ljudi. Vse njih usmiljenje do be-gunccev gre tako daleč, kakor nji-hova osebna korist. Vprašanje ostaja: kam v takih razmerah s starejšimi, kam z otroci, kam z bolehnimi?

Doslej je v Kanado prišlo ka-kih 50 Slovencev. En transport je pripeljal čez 30 deklet.

KOROSKI BEGUNCJI so zelo hvaležni poleg ameriških do-brotnikov, posebno švicarskim katolikom, ki so jim poslali raznih oblik in tudi hrane. Ško-la le, da avstrijske intrige dela-jo ovire pri nadaljni švicarski pomoči švicarjem zatrjujejo ta-ki intrigantje, da se beguncem boljše godi kot domačinom, kar seveda ni res. Toča predno ka-ko intriko razbiješ! Svojo hva-ležnost švicarjem so begunci skušali izkazati s tem, da so po-slali dobrotnikom posebno pismo v obliki malega na stroj razmno-ženega lističa. Večino zahvalne-ga lista je napisal papeški dele-gat dr. Josip Jagodic v imenu vseh.

BEGUNCJI V SENEGALLIJI so se imeli priložnost zahvaliti za Božič dobrotnikom v Clevelandu, ki so jim po Frank Merzarin preskrbeli nekaj priborja. Ma-

lo pred Božičem so tudi Prek-murci v Ameriki obdarovali svo-je rojake po italijanskih tabori-šilih.

DOMOV? — V domovino va-bijo partizani begunce še vedno. Tu in tam se kdo odloči, da ris-kira vse, samo da bi spet svoje videl. Nekateri so slabo naleteli. Pravili so zgodbo o trgovcu Gré-goru iz Ljubljane. Dobil je pisma od doma, naj pride, druga-če da bo zgubil vse premoženje. Šel je. Ko je prišel domov, je do-bil nalog, da mora plačati takoj 140.000 din. dayka, sicer bo vse prodano. Kje jih bo vzel?

Ameriška in evropska označba mer

Pri čevljih je razlika v označbi mere za približnih 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ame-riške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11. Ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. Tako bi na pri-mer št. 38 bila ameriške mere 6, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je raz-lika v označbi mere vedno za 8 točk. Na primer, če vam sorod-nik piše, da nosi obleko št. 40, je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Ev-ropska št. 38 je ameriška 12, 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18, in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa zače-njajo mere v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcah pa je razli-ka v označbi sledeča: št. 35 po-meni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 16, 41 je 16½, 42 je 17, 43 je 17½, 44 je 18, 45 je 18½, 46 je 19, 47 je 19½, 48 je 20, 49 je 20½, 50 je 21, 51 je 21½, 52 je 22, 53 je 22½, 54 je 23, 55 je 23½, 56 je 24, 57 je 24½, 58 je 25, 59 je 25½, 60 je 26, 61 je 26½, 62 je 27, 63 je 27½, 64 je 28, 65 je 28½, 66 je 29, 67 je 29½, 68 je 30, 69 je 30½, 70 je 31, 71 je 31½, 72 je 32, 73 je 32½, 74 je 33, 75 je 33½, 76 je 34, 77 je 34½, 78 je 35, 79 je 35½, 80 je 36, 81 je 36½, 82 je 37, 83 je 37½, 84 je 38, 85 je 38½, 86 je 39, 87 je 39½, 88 je 40, 89 je 40½, 90 je 41, 91 je 41½, 92 je 42, 93 je 42½, 94 je 43, 95 je 43½, 96 je 44, 97 je 44½, 98 je 45, 99 je 45½, 100 je 46, 101 je 46½, 102 je 47, 103 je 47½, 104 je 48, 105 je 48½, 106 je 49, 107 je 49½, 108 je 50, 109 je 50½, 110 je 51, 111 je 51½, 112 je 52, 113 je 52½, 114 je 53, 115 je 53½, 116 je 54, 117 je 54½, 118 je 55, 119 je 55½, 120 je 56, 121 je 56½, 122 je 57, 123 je 57½, 124 je 58, 125 je 58½, 126 je 59, 127 je 59½, 128 je 60, 129 je 60½, 130 je 61, 131 je 61½, 132 je 62, 133 je 62½, 134 je 63, 135 je 63½, 136 je 64, 137 je 64½, 138 je 65, 139 je 65½, 140 je 66, 141 je 66½, 142 je 67, 143 je 67½, 144 je 68, 145 je 68½, 146 je 69, 147 je 69½, 148 je 70, 149 je 70½, 150 je 71, 151 je 71½, 152 je 72, 153 je 72½, 154 je 73, 155 je 73½, 156 je 74, 157 je 74½, 158 je 75, 159 je 75½, 160 je 76, 161 je 76½, 162 je 77, 163 je 77½, 164 je 78, 165 je 78½, 166 je 79, 167 je 79½, 168 je 80, 169 je 80½, 170 je 81, 171 je 81½, 172 je 82, 173 je 82½, 174 je 83, 175 je 83½, 176 je 84, 177 je 84½, 178 je 85, 179 je 85½, 180 je 86, 181 je 86½, 182 je 87, 183 je 87½, 184 je 88, 185 je 88½, 186 je 89, 187 je 89½, 188 je 90, 189 je 90½, 190 je 91, 191 je 91½, 192 je 92, 193 je 92½, 194 je 93, 195 je 93½, 196 je 94, 197 je 94½, 198 je 95, 199 je 95½, 200 je 96, 201 je 96½, 202 je 97, 203 je 97½, 204 je 98, 205 je 98½, 206 je 99, 207 je 99½, 208 je 100, 209 je 100½, 210 je 101, 211 je 101½, 212 je 102, 213 je 102½, 214 je 103, 215 je 103½, 216 je 104, 217 je 104½, 218 je 105, 219 je 105½, 220 je 106, 221 je 106½, 222 je 107, 223 je 107½, 224 je 108, 225 je 108½, 226 je 109, 227 je 109½, 228 je 110, 229 je 110½, 230 je 111, 231 je 111½, 232 je 112, 233 je 112½, 234 je 113, 235 je 113½, 236 je 114, 237 je 114½, 238 je 115, 239 je 115½, 240 je 116, 241 je 116½, 242 je 117, 243 je 117½, 244 je 118, 245 je 118½, 246 je 119, 247 je 119½, 248 je 120, 249 je 120½, 250 je 121, 251 je 121½, 252 je 122, 253 je 122½, 254 je 123, 255 je 123½, 256 je 124, 257 je 124½, 258 je 125, 259 je 125½, 260 je 126, 261 je 126½, 262 je 127, 263 je 127½, 264 je 128, 265 je 128½, 266 je 129, 267 je 129½, 268 je 130, 269 je 130½, 270 je 131, 271 je 131½, 272 je 132, 273 je 132½, 274 je 133, 275 je 133½, 276 je 134, 277 je 134½, 278 je 135, 279 je 135½, 280 je 136, 281 je 136½, 282 je 137, 283 je 137½, 284 je 138, 285 je 138½, 286 je 139, 287 je 139½, 288 je 140, 289 je 140½, 290 je 141, 291 je 141½, 292 je 142, 293 je 142½, 294 je 143, 295 je 143½, 296 je 144, 297 je 144½, 298 je 145, 299 je 145½, 300 je 146, 301 je 146½, 302 je 147, 303 je 147½, 304 je 148, 305 je 148½, 306 je 149, 307 je 149½, 308 je 150, 309 je 150½, 310 je 151, 311 je 151½, 312 je 152, 313 je 152½, 314 je 153, 315 je 153½, 316 je 154, 317 je 154½, 318 je 155, 319 je 155½, 320 je 156, 321 je 156½, 322 je 157, 323 je 157½, 324 je 158, 325 je 158½, 326 je 159, 327 je 159½, 328 je 160, 329 je 160½, 330 je 161, 331 je 161½, 332 je 162, 333 je 162½, 334 je 163, 335 je 163½, 336 je 164, 337 je 164½, 338 je 165, 339 je 165½, 340 je 166, 341 je 166½, 342 je 167, 343 je 167½, 344 je 168, 345 je 168½, 346 je 169, 347 je 169½, 348 je 170, 349 je 170½, 350 je 171, 351 je 171½, 352 je 172, 353 je 172½, 354 je 173, 355 je 173½, 356 je 174, 357 je 174½, 358 je 175, 359 je 175½, 360 je 176, 361 je 176½, 362 je 177, 363 je 177½, 364 je 178, 365 je 178½, 366 je 179, 367 je 179½, 368 je 180, 369 je 180½, 370 je 181, 371 je 181½, 372 je 182, 373 je 182½, 374 je 183, 375 je 183½, 376 je 184, 377 je 184½, 378 je 185, 379 je 185½, 380 je 186, 381 je 186½, 382 je 187, 383 je 187½, 384 je 188, 385 je 188½, 386 je 189, 387 je 189½, 388 je 190, 389 je 190½, 390 je 191, 391 je 191½, 392 je 192, 393 je 192½, 394 je 193, 395 je 193½, 396 je 194, 397 je 194½, 398 je 195, 399 je 195½, 400 je 196, 401 je 196½, 402 je 197, 403 je 197½, 404 je 198, 405 je 198½, 406 je 199, 407 je 199½, 408 je 200, 409 je 200½, 410 je 201, 411 je 201½, 412 je 202, 413 je 202½, 414 je 203, 415 je 203½, 416 je 204, 417 je 204½, 418 je 205, 419 je 205½, 420 je 206, 421 je 206½, 422 je 207, 423 je 207½, 424 je 208, 425 je 208½, 426 je 209, 427 je 209½, 428 je 210, 429 je 210½, 430 je 211, 431 je 211½, 432 je 212, 433 je 212½, 434 je 213, 435 je 213½, 436 je 214, 437 je 214½, 438 je 215, 439 je 215½, 440 je 216, 441 je 216½, 442 je 217, 443 je 217½, 444 je 218, 445 je 218½, 446 je 219, 447 je 219½, 448 je 220, 449 je 220½, 450 je 221, 451 je 221½, 452 je 222, 453 je 222½, 454 je 223, 455 je 223½, 456 je 224, 457 je 224½, 458 je 225, 459 je 225½, 460 je 226, 461 je 226½, 462 je 227, 463 je 227½, 464 je 228, 465 je 228½, 466 je 229, 467 je 229½, 468 je 230, 469 je 230½, 470 je 231, 471 je 231½, 472 je 232, 473 je 232½, 474 je 233, 475 je 233½, 476 je 234, 477 je 234½, 478 je 235, 479 je 235½, 480 je 236, 481 je 236½, 482 je 237, 483 je 237½, 484 je 238, 485 je 238½, 486 je 239, 487 je 239½, 488 je 240, 489 je 240½, 490 je 241, 491 je 241½, 492 je 242, 493 je 242½, 494 je 243, 495 je 243½, 496 je 244, 497 je 244½, 498 je 245, 499 je 245½, 500 je 246, 501 je 246½, 502 je 247, 503 je 247½, 504 je 248, 505 je 248½, 506 je 249, 507 je 249½, 508 je 250, 509 je 250½, 510 je 251, 511 je 251½, 512 je 252, 513 je 252½, 514 je 253, 515 je 253½, 516 je 254, 517 je 254½, 518 je 255, 519 je 255½, 520 je 256, 521 je 256½, 522 je 257, 523 je 257½, 524 je 258, 525 je 258½, 526 je 259, 527 je 259½, 528 je 260, 529 je 260½, 530 je 261, 531 je 261½, 532 je 262, 533 je 262½, 534 je 263, 535 je 263½, 536 je 264, 537 je 264½, 538 je 265, 539 je 265½, 540 je 266, 541 je 266½, 542 je 267, 543 je 267½, 544 je 268, 545 je 268½, 546 je 269, 547 je 269½, 548 je 270, 549 je 270½, 550 je 271, 551 je 271½, 552 je 272, 553 je 272½, 554 je 273, 555 je 273½, 556 je 274, 557 je 274½, 558 je 275, 559 je 275½, 560 je 276, 561 je 276½, 562 je 277, 563 je 277½, 564 je 278, 565 je 278½, 566 je 279, 567 je 279½, 568 je 280, 569 je 280½, 570 je 281, 571 je 281½, 572 je 282, 573 je 282½, 574 je 283, 575 je 283½, 576 je 284, 577 je 284½, 578 je 285, 579 je 285½, 580 je 286, 581 je 286½, 582 je 287, 583 je 287½, 584 je 288, 585 je 288½, 586 je 289, 587 je 289½, 588 je 290, 589 je 290½, 590 je 291, 591 je 291½, 592 je 292, 593 je 292½, 594 je 293, 595 je 293½, 596 je 294, 597 je 294½, 598 je 295, 599 je 295½, 600 je 296, 601 je 296½, 602 je 297, 603 je 297½, 604 je 298, 605 je 298½, 606 je 299, 607 je 299½, 608 je 300, 609 je 300½, 610 je 301, 611 je 301½, 612 je 302, 613 je 302½, 614 je 303, 615 je 303½, 616 je 304, 617 je 304½, 618 je 305, 619 je 305½, 620 je 306, 621 je 306½, 622 je 307, 623 je 307½, 624 je 308, 625 je 308½, 626 je 309, 627 je 309½, 628 je 310, 629 je 310½, 630 je 311, 631 je 311½, 632 je 312, 633 je 312½, 634 je 313, 635 je 313½, 636 je 314, 637 je 314½, 638 je 315, 639 je 315½, 640 je 316, 641 je 316½, 642 je 317, 643 je 317½, 644 je 318, 645 je 318½, 646 je 319, 647 je 319½, 648 je 320, 649 je 320½, 650 je 321, 651 je 321½, 652 je 322, 653 je 322½, 654 je 323, 655 je 323½, 656 je 324, 657 je 324½, 658 je 325, 659 je 325½, 660 je 326, 661 je 326½, 662 je 327, 663 je 327½, 664 je 328, 665 je 328½, 666 je 329, 667 je 329½, 668 je 330, 669 je 330½, 670 je 331, 671 je 331½, 672 je 332, 673 je 332½, 674 je 333, 675 je 333½, 676 je 334, 677 je 334½, 678 je 335, 679 je 335½, 680 je 336, 681 je 336½, 682 je 337, 683 je 337½, 684 je 338, 685 je 338½, 686 je 339, 687 je 339½, 688 je 340, 689 je 340½, 690 je 341, 691 je 341½, 692 je 342, 693 je 342½, 694 je 343, 695 je 343½, 696 je 344, 697 je 344½, 698 je 345, 699 je 345½, 700 je 346, 701 je 346½, 702 je 347, 703 je 347½, 704 je 348, 705 je 348½, 706 je 349, 707 je 349½, 708 je 350, 709 je 350½, 710 je 351, 711 je 351½, 712 je 352, 713 je 352½, 714 je 353, 715 je 353½, 716 je 354, 717 je 354½, 718 je 355, 719 je 355½, 720 je 356, 721 je 356½, 722 je 357, 723 je 357½, 724 je 358, 725 je 358½, 726 je 359, 727 je 359½, 728 je 360, 729 je 360½, 730 je 361, 731 je 361½, 732 je 362, 733 je 362½, 734 je 363, 735 je 363½, 736 je 364, 737 je 364½, 738 je 365, 739 je 365½, 740 je 366, 741 je 366½, 742 je 367, 743 je 367½, 744 je 368, 745 je 368½, 746 je 369, 747 je 369½, 748 je 370, 749 je 370½, 750 je 371, 751 je 371½, 752 je 372, 753 je 372½, 754 je 373, 755 je 373½, 756 je 374, 757 je 374½, 758 je 375, 759 je 375½, 760 je 376, 761 je 376½, 762 je 377, 763 je 377½, 764 je 378, 765 je 378½, 766 je 379, 767 je 379½, 768 je 380, 769 je 380½, 770 je 381, 771 je 381½, 772 je 382, 773 je 382½, 774 je 383, 775 je 383½, 776 je 384, 777 je 384½, 778 je 385, 779 je 385½, 780 je 386, 781 je 386½, 782 je 387, 783 je 387½, 784 je 388, 785 je 388½, 786 je 389, 787 je 389½, 788 je 390, 789 je 390½, 790 je 391, 791 je 391½, 792 je 392, 793 je 392½, 794 je 393, 795 je 393½, 796 je 394, 797 je 394½, 798 je 395, 799 je 395½, 800 je 396, 801 je 396½, 802 je 397, 803 je 397½, 804 je 398, 805 je 398½, 806 je 399, 807 je 399½, 808 je 400, 809 je 400½, 810 je 401, 811 je 401½, 812 je 402, 813 je 402½, 814 je 403, 815 je 403½, 816 je 404, 817 je 404½, 818 je 405, 819 je 405½, 820 je 406, 821 je 406½, 822 je 407, 823 je 407½, 824 je 408, 825 je 408½, 826 je 409, 827

KAREL MAUSER

Rotija

Povest

"Kar iz naročja sem mu izpullila otroka", ji je bilo hudo. Kadarkoli se je spomnila na svojo ihto.

"Lahko bi lepše napravila", se je kregala. "Saj mu ni nič hotel. Še piškot mu je dal."

Za božične praznike je prišel Tine na Prtovč. Se resneji je bil kakor sicer in Rotiji se je zdelo, da so mu pri ušesih lašje rahlo posiveli. K Škovincu je prišel voščit praznike, ko je bila ravno z Jurčkom tam. Nerodno mu je bilo, vendar ni mogel drugače, da je še njej voščil. Segel ji je v roko in mimogrede pobožal Jurčka, ki se mu je smejal.

"Kako je že zrasel", ni vedel kaj reči. Rotija ni nič odgovorila, vendar se ni mogla zmagati, da bi prikrila rdečico, ki ji je planila v obraz.

"Usedi se in kaj povej", je silil Škovec v Tineta ter ukazal Marjeti, naj prireže nekaj potice. "Kako je kaj z lesom, imaš dosti voznje?"

Tine je bil kratak. Kar gorlo mu je pod nogami. Rotija je brez besede sedela pri peči in zadrževala otroka, ki ji je silil iz naročja.

"Tako je. Sneg nagaja. Žerinov Tomaž si je zvil nogo. Sani mu je zaneslo in srečo je imel, da mu je ni zlomilo."

Tine je z očmi ošvrknil Rotijo, prigriznil potico in zvrnil kozarček slivovke, ki jo je Škovec prinesel.

"Popoldne se bom že še kaj oglašila", je nenadoma vstala Rotija in krenila skozi vrata v kuhinjo in vrniti se ni vrnila.

Tine je buljil za njo, potlej pa hripavo rekel:

"Zavoljo mene ji ni bilo treba hoditi. Saj sem tako mislil, kaj oditi."

Škovincu se je fant zasmilil. Da ima Rotijo rad, še malo ni dvomil. Že z očmi veliko pokaže.

"Pobotajta se", je rekel čez čas. "Otroku bo težko brez očeta. Pogrešil si takrat, ko si bil tak, toda zdaj tudi Rotija ne dela prav. Prav je, ko bi se vzela, preden bi otrok prišel k pameti."

"Tako sem sam mislil", se je nekaj omehčalo v Tinetu. "Saj ne vem, da sem mogel včasih biti tak. Zdjaj ko mi je žal, se pa Rotija kuja. Je pač križ."

"Otrok ti je pa mečno podoben", je Škovec bezal naprej. Naj v fantu ostane volja, saj se bo Rotija nekoč tudi omehčala. Ni, da bi se morda spet zavrgel.

"Mi je, pa kaj pomaga. Še v naročje ga ne smem vzeti."

"To je zato, ker si se ga otepaj", je usekal Škovec. "Rotija mi je povedala, da si jo gonil h konjederki. Sram te bodi. Bog te je s prave strani dregnil."

Tine je zardel in ni vedel kaj odgovoriti.

"Toda vse se še lahko popravi. Kakor se mi zdi, Rotija veliko premišlja. Kar nič ni prave volje. Preveč ne tišči vanjo. Čas vse prinese. Pa pameten bodi, kakor si zdaj. Si slišal?"

Tine je prikimal in se Marjeti se je fant zasmilil, kakor ga včasih ni mogla. Saj zdaj je ves drug.

"Trdo pokoro dela," je rekla Marjeta, ko je Tine krenil proti bajti.

"Trdo", je pritrdil Škovec. "Toda Rotija bi lahko tudi že malo odnehala. Ne vem, kaj misli. Pa naj bi bila Jerneja vzela, saj je dosti ministriral o koli nje."

Marjeti je postalo nerodno in pri prič jo je pcedila iz hiše. Škovec žensk kar ne razume. Nič ne pomislijo, kaj jim je v korist in kaj v škodo.

Na svečnico je prej kanilo od strehe kakor od sveče. Kazno je bilo, da se bo sneg še nekaj časa držal in da bodo marčne sape imele dosti dela, preden bodo požrle ves led.

Marjeta je zaskrbljeno opazovala Rotijo. Kar suši se in Marjeta ni vedela, ali je res, ali se je pomotila — v Rotijinih kostanjeh laseh se sveti nekaj belega. Jemenasta, pa ne da deklči že sivi!

Rotija je vsa iz sebe. V kajži sedi in še za Jurčka ji ni več toliko, kakor ji je bilo od začetka. Dvakrat se ji je bil otrok že pošteno potofkel. Enkrat je s klopi padel, enkrat je pa stol nase prevrnil. Buške so zgornje in Jurček je kljub vsemu rasel in njegovega vpija je bila polna vsa kajža.

"Tak je kot jesihar", se je pritožila čez en pri Škovincu in pri Marjeti. "Samo vpije in razgraja. Komaj čakam na pomlad, da bo lahko zunaj šaril."

"Boga zahvali, da je tak. Ko bi otroka ne bilo v kajži, bi človek mislil, da je vse zakleto. Po pravici ti povem, da te je strah pogledati. Ne vem, zakaj se tako grizeš? Taka si kot trlica. Menda bi rada videla, da bi bil Jurček še brez matere, ko mu že očeta ne privoščiš."

Rotija je koj uganila, da Marjeta meri na Tineta. Ze je imela očitek na jeziku pa se je premagala in skoraj izdala:

"Zdaj je prepozno." "Ne bodi no avšasta, saj si dosti stara. Vesela hodi, da se je Tine spremenil in da ima otroka tako rad."

"Raje vidim, da se ne zmeni zanj", je bruhnilo iz Rotije.

"Ne govori tako neumno. Dobro vem, da na Tineta večkrat misliš. Le ne vem, kaj te je obsedlo. Menda bi s trmo rada prevpila ljubezen. Pa se zaman trudiš. Zapomni si, da boš tudi ti imela otroka na vesti, če ga bodo v življenju pehali sem in tja. Otroci brez očeta je drevesce brez opore. Kar rini svojo naprej, da te bo nekoč otrok preklinjal. Ko bi Jurček mogel spregovoriti, bi se sam potegnil za Tineta."

"Ti lahko govoriš", ji je zabrusila Rotija in Marjeta je skoraj z jezo odšla.

Pri Čotovih na Jamniku so bili že tudi kupili. Jernej od same sreče ni vedel kaj početi. Še Marički se je neumno zdelo, tako je motovilil okrog zibel.

Rotija je vzedela za novico, ko jo je Jernej prišel vabit za botro. Rada bi mu vrnila do broto, toda težko se je odtrgala od doma. Jernej jo je razumel in ni silil, posebej še, ker so se mu botrice kar ponujale.

Jernejev obisk in njegova sreča sta jo samo še bolj razburila. Nenadoma je sama zahrepenela po družinski sreči, po mirnem ognjišču, po toplem gnezdu, po vdanih večerih, ki so vsi prežarjeni z medsebojno ljubeznijo. V peči gori ogenj, sajasta veža je rahlo osvetljena, otroka šcemijo oči in postaja siten.

Potlej je večerja. Žlice se zadevajo, pri cerkvi zvonijo, otrok z roko v laseh že spi v svoji postelji. V peči je ogenj utihnil, toplota je zbrana pod lesenim stropom.

Rotija maro misliti na Tineta. Mora. V Jelovcu je mrz in dolčas. Tudi Jerneju je

bilo nekoč. Zdjaj mu ni več, odkar z Maričko gospodari na Jamniku. Saj končno bi Tine tudi lahko ostal v vasi. Prijazno bajto ima, sveta tudi nekaj in pri Tinetovu mu ni slabo. Tinetovec pošteno plačuje.

Rotija čuti, kako jo večeri prevezamajo. Dolčas bode vanjo z mrzlimi prsti, sreča drugih jo vznemirja. In iz Jurčka vsak dan bolj gleda Tine.

"Nemara ima Marjate prav, da bi znal biti nekoč otrok brez očeta. Mar se nisem že dovolj spokorila, da sem odbila Jerneja, ki sem ga rada imela? Ali sem Tineta sploh prenehala ljubiti? Mar ni že ljubezen, da ljubim otroka, ki ga imam od njega?"

Rotija se je pobijala z mislimi, jih pehala od sebe in spet pritiskala k srcu. Večer je bil enak večeru, vsak je hranil v sebi prečudno sladkost, ki je bila sicer težka in nemirna, a se je počasi zdela Rotiji nepogrešljiva. Tine je dobil svoj kot pri peči, v katerega je vsak večer sedel in Rotija ni mogla drugače, kakor da ga je poslušala. Včasih so bile sanje tako žive, da je s tresočo se roko potipala v temo. Šele tedaj se je zavedela, da sama sedi v hiši in da samo otrok spokojno diha na postelji.

Na svetega Matija dan je Tinetovec prišel k Škovincu. Škovec je ravno nekaj bral, toda koj je uganil, da se je moralo zgoditi nekaj hudega. Tinetovec je bil bled, da se je Škovec ustrašil.

"Tineta so hodi podšli. Veriga se je bila odtrgala. Ravno prej je bil Žerinov pri meni. Pravi, da bo težko kaj z njim. Peljali so ga v bolnico, toda menda ga je tako stisnilo, da je kri bruhal."

Škovec je zijaal kakor kapelj in lovil sapo. Tinetovec se je sesedel k peči in kakor je bil hrust, mu je šlo na jok.

"In prav jaz sem ga moral prositi, da je šel v Jelovco. Ko bi ostal na Prtovču, bi bil zdaj zdrav."

Tinetovu je bilo hudo, kakor da bi mu sina podsulo.

"Ne ženi se, Tinetovec. Nisi ti kriv, da se je to zgodilo", je pričel trezno misliti Škovec.

"Pa sem vendarle. Prosil sem ga, da je prevzel vožnjo mojega lesa v Škofjo Loko", se ni dal potolažiti Tinetovec.

"Daj si no kaj dopovedati. Nesreča pač ne počiva. Ne moreš zato, če se je veriga pretrgala."

Tinetovec je zmeden odšel, Škovincu se je kar smilil. Marjeta, ki je sedela v zapečku, je

sklenjenih rok strmela v gospodarja in čutila, kako se ji tresejo noge.

Moj Bog, da je Tineta podsulo", je izkločala. "Kaj bo pa Rotija rekla?"

Tudi Škovinc je mislil na to. Res se dela, kakor da ji za Tineta prav nič ni, toda ne more zatajiti, da ga ima še rada. Že zavoljo otroka. Ne more reči, da ni tudi njegov. Kadar koli pogleda otroka, mora misliti nanj. Prva ljubezen je vselej najgloblja in še na starost je ne moreš pozabiti. Saj morda ni bilo nič iz nje, morda jo je razum zamoril in je utihnila, toda popolnoma je ne moreš nikdar ubiti.

"Povedati ji bo treba. Vsaj odpustiti mu mora, če se fant ne bo več pozdravil", je čez čas dejal Škovec.

Marjeta se je z vzdihom vzdignila iz zapečka in še enkrat pogledala gospodarja, kakor da čaka, da bi ponovil besede. "Kar tja v kajžo stopi in ji povej. Če prej zve, bolje bo zanje."

Rotija je ravno prala, ko je Marjeta stopila v hišo. Jurček je stal ob klopi in se igral z mačko, ki je potrpežljivo prenašala otrokovo nagajivost.

"Nič dobrega ti nimam povedati, Rotija", je Marjeta precej prišla z besedo na dan. "Tineta so hodi podšli. V bolnici leži in bo menda težko kaj z njim."

Kar oddahnila se je, ko je

povedala do konca. Rotiji so zastale roke, oči se ji zaprle in Marjeta je opazila, do so ji zašibile noge. Smrt na bledica ji je stopila v izsušeni obraz in nenadoma je sedla nazaj na posteljo. Glasu še ni bilo iz njenih ust.

"Točnega še nihče ne ve", je hotela Marjeta zabrisati grozo strašne novice. "Pri Tinetu ni bil še nobeden. Morda se mu je pa obrnilo na boljše. Škoda za fanta. Zadnje čase takih ni bilo dosti v vasi."

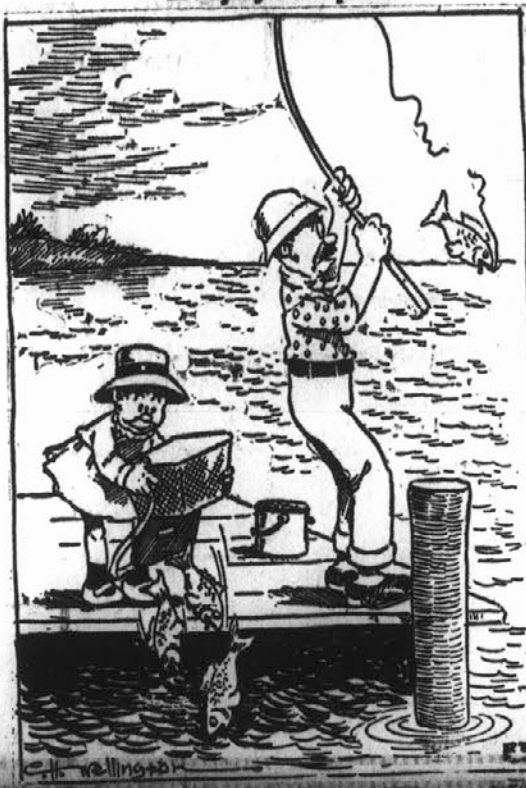
Marjeti je šlo na jok. Rotija je še venomer nemo strmela vanjo, Jurček je kobacal proti Marjeti in zadovoljno godel.

"Ta — ta — a — ta — ta".

(Dalje prihodnjič)

Kupujte Victory bonde!

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride



NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

AL ULLE PLUMBING & HEATING CO.

AVTOMATIČNI VODNI GRELCI, polno inzulirani in čisto avtomatični. Cene so od \$68.50 naprej.

V zalogi imamo: Rex, Mustee, Bryant, American Standard, Hot Stream, Servel.

Vam jih lahko takoj inštaliramo. Ako želite, lahko odplačujete na mesečna odplačila.

15601 Waterloo Rd.

KE 7248

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOJUJE DENAR

članom KSKJ po 4% obresti

nečlanom po 4½% obresti

na zemljišča in posestva

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS



Holandske cokle. — Turisti, ki bodo letos obiskali Holandsko, bodo imeli priliko videti več lesenih čevljev (cokel) kot kdaj prej. To pa vsled pomanjkanja usnja. Slika nam predstavlja en voz takih cokel, ki stanejo 3 goldinarje (\$1.00) par in vzdržijo eno leto.